

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
Факультет післядипломної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
член-кореспондент
НАМН України
професор М.Р. Гжегоцький

_____ 2021 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

„Хірургічна стоматологія”

підготовки спеціалістів стоматологів-хірургів (спеціалізація)
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності «Хірургічна стоматологія»

Матеріали обговорені та схвалені

на засіданні методичної наради кафедри
хірургічної та ортопедичної стоматології
ФПДО

„___” _____ 2021р.
Протокол № ___

Завідувач кафедрою – проф. Вовк Ю. В.

на засіданні методичної комісії
факультету післядипломної освіти
„___” _____ 2021 р.

Протокол № ___

Голова МК ФПДО доц. О. Є. Січкоріз

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Відповідно до Закону України "Про вищу освіту", наказу МОЗ України №291 від 19.09.96 р., "Положення про спеціалізацію (інтернатуру) випускників медичних і фармацевтичних закладів освіти III–IV рівнів акредитації" спеціалізація є обов'язковою формою післядипломної освіти випускників усіх факультетів медичних і фармацевтичних вищих закладів освіти III–IV рівнів акредитації з присвоєнням після її закінчення кваліфікації "лікар-спеціаліст".

Спеціалізація передбачає опанування лікарем однією з передбачених номенклатурою лікарських спеціальностей, затверджених наказом МОЗ України №621 від 21.11.2005 р. „Про внесення змін до наказу №81 від 23.02.2005 р. «Перелік спеціальностей та строки навчання в інтернатурі випускників медичних і фармацевтичних вищих навчальних закладів, медичних факультетів університетів». Підготовка з опануванням спеціалізації з хірургічної стоматології проводиться за типовим навчальним планом і програмою, які затверджуються профільною методичною комісією ЛНМУ імені Данила Галицького.

Основне завдання підготовки лікарів за спеціальністю «Хірургічна стоматологія» - підвищення рівня практичної підготовки лікарів, їхньої професійної готовності до самостійної лікарської діяльності.

Спеціалізація проводиться в очній формі: навчання на кафедрах вищих медичних закладів освіти III–IV рівнів акредитації та стажування в базових установах (лікувально-профілактичних закладах охорони здоров'я України).

На кафедрах вищих медичних закладів /закладів післядипломної освіти спеціалізація за спеціальністю «Хірургічна стоматологія» проходить впродовж 6 місяців у відповідності до типового плану. Вона передбачає читання лекцій, проведення семінарських занять, клінічних розглядів, клінічних конференцій з аналізом важливих питань діагностики і лікування, експертну оцінку історій хвороб. На практичних заняттях удосконалюються методи діагностики, передбачене засвоєння методик роботи новими матеріалами з використанням сучасних технологій, вивчаються та застосовуються сучасні технології лікування, державний реєстр лікарських засобів, дозволених для застосування в медичній практиці, доповнений переліком матеріалів і засобів, які використовуються у стоматології. Лікарі стоматологи, які опановують фахову спеціальність «Хірургічна стоматологія» залучаються до науково-дослідної роботи з використанням особистого досвіду і спеціальної літератури; беруть участь у роботі науково-практичних конференцій, міських, обласних, міжнародних семінарів, працюють із сучасною медичною літературою, готують презентації.

Початок занять – із 2 січня 2022 року. До навчання затверджується список лікарів-стоматологів, які допускаються до навчання на циклі спеціалізації " Хірургічна стоматологія " наказом вищого навчального медичного закладу.

Викладачі вузу, відповідальні за підготовку лікарів-спеціалістів зі спеціальності " Хірургічна стоматологія ", надають їм необхідну методичну і консультативну допомогу. Адміністративно лікарі-спеціалісти підпорядковані керівництву профільної кафедри вузу. Під час проходження спеціалізації

майбутні спеціалісти мають усі права і несуть відповідальність за свої дії відповідно до чинного законодавства. Тривалість робочого дня встановлюється і регламентується чинним законодавством. Облік роботи лікаря-спеціаліста проводиться згідно із затвердженою обліковою та існуючою звітною документацією лікаря-стоматолога.

Після закінчення спеціалізації лікарі атестуються в Державних атестаційних комісіях для визначення знань і практичних навичок із присвоєнням звання лікаря-спеціаліста за спеціальністю «Хірургічна стоматологія». Голови атестаційних комісій та склад комісії затверджуються ректором вищого медичного навчального закладу/закладу післядипломної освіти.

Навчальний план

циклу спеціалізації з хірургічної стоматології

Тривалість - 6 місяці (936 годин).

Мета навчання на циклі: придбання спеціалістом теоретичних знань та професійних навичок, необхідних для самостійної професійної діяльності лікаря хірурга-стоматолога.

№	Назва розділу	Всього годин	Лекції	Практичні заняття	Семінари	Самостійна робота
1.	Обстеження хворих з хірургічною стоматологічною патологією	44	4	24	10	6
2.	Організація хірургічної стоматологічної допомоги.	24	-	12	12	-
3.	Питання анестезіології в хірургічній стоматології.	52	4	28	8	12
4.	Інтенсивна терапія в хірургічній стоматології.	20	4	8	4	4
5.	Операція видалення зуба.	50	4	16	6	24
6.	Запальні захворювання щелепно-лицевої ділянки.	138	12	48	8	70

7.	Захворювання СНЩС.	24	-	8	8	8
8.	Травматичні пошкодження ЩЛД.	112	8	32	56	16
9.	Неврогенні захворювання.	8	-	8	-	-
10.	Доброякісні пухлини та пухлиноподібні новоутворення.	52	4	20	8	20
11.	Передракові захворювання ЩЛД.	32	4	8	4	16
12.	Злоякісні пухлини ЩЛД.	48	4	16	-	28
13.	Патологія тканин пародонту.	24	-	12	-	12
14.	Основи відновної хірургії.	98	12	60	18	8
	Іспит	12	-	-	12	-
	Всього	738	60	300	154	224
	Додаткові програми.					
1.	Медична інформатика	6				
2.	Радіаційна медицина	8				
3.	Медицина катастроф	8				
4.	Променева діагностика	40				
5.	Хірургія	24				
6.	Менеджмент в охороні здоров'я	24				
7.	Лікова психологія	16				
8.	Анестезіологія	40				
9.	Інфекційні хвороби (ВГ)	24				
10.	Медичне право	8				
	Всього	198				
	Разом	936				

Основна частина

Теми лекцій

Всього- 60 год.

№	Назва теми	Г години
1.	Методи обстеження хворих з хірургічною стоматологічною патологією.	4
2.	Основні методи реанімації та інтенсивної терапії в хірургічній стоматології. Методи невідкладної та спеціалізованої хірургічної стоматологічної допомоги.	4
3.	Сучасні погляди на анестезіологічне забезпечення в хірургічній стоматологічній практиці.	4
4.	Клінічні прояви, діагностика, диф. діагностика та методи лікування одонтогенних періодонтитів, періоститів, перикоронітів.	4
5.	Операція видалення зубів і коренів. Покази та протипокази, техніка видалення зубів та коренів.	4
6.	Етіопатогенез, основні клінічні симптоми та діагностика запальних процесів ЩЛД.	4
7.	Загальні принципи лікування запальних процесів щелепово-лицевої ділянки.	4
8.	Доброякісні пухлини та пухлиноподібні утвори.	4
9.	Клініка, діагностика та лікування передракових станів.	4
10.	Клінічні прояви, онкологічна настороженість та лікування злоякісних новоутворів зубо-щелепової системи і щелепно-лицевої ділянки.	4
11.	Клінічні ознаки та діагностика травматичних пошкоджень зубів, альвеолярних відростків.	4
12.	Клінічні ознаки та діагностика травматичних пошкоджень м'яких тканин та кісток лицевого скелету.	4
13.	Етіопатогенез та клінічна характеристика дефектів та деформацій альвеолярних відростків щелеп.	6
14.	Реконструктивні операції щелепно-лицевої ділянки. Основи імплантології.	6

Теми практичних занять

Всього- 300 год.

№	Тема заняття	Години
1.	Організація хірургічної стоматологічної допомоги.	4
2.	Клінічне стоматологічне тлумачення та інтерпретація показників лабораторних досліджень у діагностиці захворювань зубо-щелепної системи пацієнтів.	4
3.	Основні укладки, що застосовуються для рентгендіагностики захворювань ЩЛД .	4
4	Спеціальні методи обстеження хворих з хірургічною патологією зубо-щелепової систем і щелепно-лицевої ділянки.	4
5	Покази та протипокази, місце та порядок проведення цифрових досліджень в стоматологічній практиці..	4
6	Порядок проведення та скерування біоматеріалів на цитологічні та гістологічні дослідження для додаткового обстеження хворих.	4
7	Способи седації та загально інгаляційного знечуження в стоматологічній практиці.	4
8.	Больові стани в хірургічній стоматологічній практиці. Механізми виникнення та лікувальної корекції гострих та хронічних больових станів.	8
9.	Дезінфекція високого бактерицидного рівня та сучасні способи стерилізації в хірургічній стоматологічній практиці	4
10.	Загальна характеристика місцевого знечуження в ЩЛД.	8
11.	.Фармакологічні препарати, що застосовуються для місцевого та загального знечуження. Покази до їх застосування	4
12.	. Ускладнення під час та після проведення місцевого знечуження	4
13.	Інтенсивна терапія та реанімація при невідкладних станах в хірургічній стоматологічній практиці	8
14.	Підготовка рук хірурга та операційного поля при проведенні хірургічних втручань в ЩЛД.	4
15.	Атипове видалення зубів. Покази, основні технічні етапи	8
16.	Методика видалення ретенуваних та напівретенуваних зубів.	4
17.	Загальні ускладнення під час та після видалення зубів.	4
18.	Клінічні ознаки одонтогенних періоститів.	4
19.	Етіопатогенез остемієлітів щелеп	4
20	Лікування хронічного одонтогенного остеомиєліту щелеп.	4
21	Ускладнення гнійно-запальних захворювань м'яких тканин щелепно-лицевої ділянок.	4

22.	Ускладнення гнійно-запальних захворювань м'яких тканин щелепно-лицевої ділянок.	6
23.	Клінічні ознаки та способи лікування одонтогенних періоститів	4
24.	Лікування гострого та хронічного одонтогенного гаймориту.	4
25.	Клініка хронічного одонтогенного гаймориту.	4
26.	Клініка, діагностика та лікування фурункулів та карбункулів ЩЛД.	6
27.	Клініка, діагностика та лікування актиномікозу ЩЛД.	4
28.	Клініка, діагностика та лікування туберкульозу ЩЛД.	4
29.	Клініка, діагностика та лікування гострих і хронічних артритів.	8
30.	Клінічні ознаки та діагностика остеом щелеп.	4
31.	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика та диференційна діагностика пухлиноподібних утворень м'яких тканин.	4
32.	Хірургічні методики лікування остеогенних пухлин щелепово-лицевої ділянки.	8
33.	Етіопатогенез, клініка та діагностика папілом та міом.	4
34.	Етіопатогенез та класифікація передракових станів щелепово-лицевої ділянки.	4
35.	Лікування передракових облігатних станів.	4
36.	Злоякісні пухлини шкіри обличчя. Клінічна картина та діагностика раку шкіри обличчя.	4
37.	Злоякісні пухлини губ. Етіологія, класифікація, клініка та діагностика раку губи.	4
38.	Злоякісні пухлини язика. Класифікація, етіопатогенез, клініка, діагностика та диф. діагностика раку язика.	4
39.	Лікування раку язика.	4
40.	Класифікація та характеристика травматичних пошкоджень щелепово-лицевої ділянки.	8
41.	Надання першої допомоги при травматичних пошкодженнях тканин ЩЛД. Питання транспортної іммобілізації травмованих.	4
42.	Клінічна характеристика зламів верхньої щелепи.	4
43.	Завдання і організація медичної служби Збройних Сил України воєнного та мирного часу.	4
44.	Завдання та організаційно-штатна структура медичної служби дивізії (бригади).	4
45.	Особливості вогнепальних уражень та пошкоджень обличчя.	8
46.	Кюретаж зубо-ясенних кишень при пародонтиті.	4
47.	Методика гінгівектомії з гінгівопластикою при пародонтитах.	4
48.	Клаптева операція Цешинського-Відмана Неймана. Методика проведення операції	4
49.	Покази та протипокази до пластичних та реконструктивних операцій в щелепово-лицевій ділянці.	4

50	Лікування неврогенних захворювань ЩЛД.	4
51	Вроджені незрощення губи та піднебіння. Етіологія та патогенез.	4
52	Загальна характеристика надмірнорозвиненої та недорозвиненої верхньої щелепи. Етіологія, клініка та лікування відкритого прикусу.	4
53	Пластика переміщенням трикутних клаптів.	4
54	Основні принципи місцево-пластичних операцій на обличчі та шиї.	4
55	Види пластики клаптів на ніжці.	4
56	Класифікація дефектів та деформацій щелепно-лицевої ділянки за етіологією, патогенезом, локалізацією, характером порушення	4
57	Неврогенні захворювання ЩЛД.	4
58	Класифікація, клініка та лікування вроджених незрощень верхньої губи.	4
50	Аномалії розвитку щелеп.	4
60	Етіологія, клініка та лікування надмірнорозвиненої і недорозвиненої верхньої щелепи.	4
61	Суть та основні задачі пластичної хірургії.	4
62	Різновиди дефектів альвеолярних відростків щелеп в практичній роботі хірургів-стоматологів, їх клінічна систематизація та особливості тканинного загоєння	4
63	Поняття про дефекти та деформації тканин зубо-щелепової системи та щелепно-лицевої ділянки.	4
64	Сучасні реконструктивно-відновні технології лікування дефектів та деформацій альвеолярних відростків щелеп.	4
65	Відновлення дефектів альвеолярних відростків щелеп шляхом застосування власного щічного жирового тіла пацієнта.	4
66	Застосування клінічно відповідних показників спіральної та конусної КТ та МРТ та тривимірної МРТ як допоміжного діагностичного інструменту при діагностиці хірургічних стоматологічних захворювань.	4

Всього- 154 год.

№	Тема заняття	Години
1	Показники ефективності роботи хірургічних стоматологічних закладів.	4
2	Спеціальні методи обстеження хворих в хірургічній стоматологічній практиці.	4
3	Іннервація та кровопостачання тканин щелепово-лицевої ділянки.	4
4	Види загального знечуленням в щелепно-лицевій хірургії	4
5.	Фармакологічні засоби, що використовуються для місцевого знечулення.	4
6	Клінічні методи обстеження в хірургічній стоматологічній практиці.	6
7	Профілактика стоматологічних захворювань.	4
8	Проведення інтенсивної терапії та реанімаційних заходів при невідкладних станах.	4
9	Методика видалення ретенуваних та напівретенуваних зубів на верхній та нижній щелепах.	2
10	Особливості клінічного перебігу хронічного одонтогенного остеомієліту щелеп.	2
11	Місцеві та загальні ускладнення під час та після видалення зуба, лікування та профілактика.	4
12	Клінічна характеристика запальних процесів м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки, що прилягають до нижньої щелепи.	2
13	Флегмона дна порожнини рота. Топанатомія, клініка, діагностика, диференційна діагностика та лікування.	2
14	Лікування лімфаденіту ЩЛД.	2
15	Класифікація та етіопатогенез захворювань скронево-нижньощелепового суглобу .	8
16	Лікування передракових облігатних станів.	4
17	Клініка, діагностика та лікування ретенційних кист малих слинних залоз.	4
18	Етіологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика та методи лікування адамантинном.	4
19	Класифікація травматичних пошкоджень зубів, альвеолярних відростків та нижньої щелепи.	4
20	Клінічна характеристика зламів нижньої щелепи.	4
21	Методи фіксації зламів нижньої щелепи.	4
22.	ПХО ран м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки. Види швів та шовного матеріалу.	6
23.	Злами вилицевих кісток та дуг. Клініка, діагностика та лікування.	6
24.	Злами кісток носа. Клініка, діагностика та лікування.	6
25.	Зміст та основні етапи лікувально-евакуаційних заходів у військах.	6

26.	Зміст та завдання військової стоматології. Принципи організації хірургічної стоматологічної допомоги в надзвичайних ситуаціях та при бойових діях.	6
27.	Опіки обличчя. Комбіновані радіаційні ураження ЩЛД. Організація харчування та догляду за пораненими у ЩЛД на етапах	6
28.	Клінічна характеристика зламів нижньої щелепи.	8
29.	Покази та методи хірургічного лікування вроджених незрощень піднебіння.	4
30.	Базові елементи реконструктивних операцій ЗЩС. Основи хірургічного етапу імплантації.	4
31.	Трансплантати та біоматеріали, які застосовуються в сучасній стоматологічній практиці для тканинної регенерації.	6
32.	Покази та протипокази до застосування лікування за допомогою дентальних імплантатів в сучасній стоматологічній практиці	4
33.	Захист історії хвороби .	6
34.	Заключний іспит на визначення практичних навичок та теоретичних знань.	6

Теми для самостійної роботи

Всього 224 год.

№	Тема заняття	Години
1.	Рентгендіагностика захворювань щелепово-лицевої ділянки.	6
2.	Інфільтраційне знечуження щелепно-лицевої ділянки.	4
3.	Профілактика ускладнень та побічних явищ при місцевому знечуженні.	4
4.	Інтесивна терапія та реанімація при поєднаній важкій черепно-мозковій травмі.	4
5.	Покази та протипокази до операції видалення зуба.	4
6.	Етапи операції видалення зуба.	4
7.	Техніка видалення зубів та коренів на верхній щелепі.	4
8.	Техніка видалення зубів та коренів на нижній щелепі.	4
9.	Невідкладна допомога при запамороченні, колапсі та анафілактичному шоці.	4
10.	Місцеві ускладнення, які виникають після видалення зубів.	4
11.	Альвеоліт. Клініка, діагностика, лікування.	4
12.	Клінічні ознаки та способи хірургічного лікування одонтогенних періоститів.	4
13.	Методи лікування гострого остеомієліту щелеп.	2
14.	Клінічні ознаки хронічного одонтогенного остеомієліту.	4
15.	Лікування хронічного одонтогенного остеомієліту щелеп.	2

16.	Клінічна характеристика запальних процесів м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки, що прилягають до верхньої щелепи.	6
17.	Лікування ускладнень гнійно-запальних захворювань м'яких тканин	4
18.	Профілактика запальних процесів щелепово-лицевої ділянки.	4
19.	Клініка, діагностика та хірургічні способи лікування гострого та хронічного одонтогенного гаймориту.	4
20.	Клінічні ознаки хронічного лімфаденіту ЩЛД.	4
21.	Лікування гострого лімфаденіту ЩЛД.	4
22.	Лікування хронічного лімфаденіту ЩЛД.	2
23.	Аденофлегмона. Клініка, діагностика та лікування.	4
24.	Лікування хронічного одонтогенного гаймориту.	4
25.	Клініка та діагностика хронічного одонтогенного гаймориту.	2
26.	Загальна характеристика гострих запальних захворювань м'яких тканин обличчя і шиї неодонтогенного походження.	2
27.	Перикоронарит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика та лікування.	4
28.	Етіопатогенез та патанатомія актиномікозу. Класифікація актиномікозу голови та шиї.	2
29.	Діагностика, диференційна діагностика та лікування актиномікозу.	4
30.	Клініка, діагностика та лікування сифілісу ЩЛД.	4
31.	Специфічні запальні захворювання ЩЛД.	4
32.	Артрози та артрозо-артрити. Клінічна картина, діагностика та лікування.	8
33.	Клініка, діагностика та лікування нейрофіброматозу щелепно-лицевої ділянки.	4
34.	Доброякісні одонтогенні пухлини щелепово-лицевої ділянки. Клініка, діагностика та лікування.	4
35.	Клініка та діагностика центральної і периферичної остеобластокластоми.	4
36.	Диференційна діагностика доброякісних остеогенних пухлин.	4
37.	Лікування пухлиноподібних утворень м'яких тканин.	4
38.	Клініка, діагностика, диференційна діагностика та лікування саркоми верхньої щелепи.	4
39.	Загальна характеристика передракових захворювань ЩЛД.	4
40.	Клініка та діагностика передракових облігатних станів щелепово-лицевої ділянки.	4
41.	Клініка та діагностика передракових факультативних станів щелепово-лицевої ділянки.	4
42.	Лікування передракових факультативних станів.	4

43.	Діагностика, диференційна діагностика та лікування раку шкіри обличчя.	4
44.	Лікування раку губи.	4
45.	Клініка, діагностика, диф. діагностика раку слизової оболонки порожнини рота.	4
46.	Лікування раку слизової оболонки порожнини рота.	4
47.	Клініка, діагностика та лікування злоякісних пухлин верхньої щелепи.	4
48.	Клініка, діагностика та лікування злоякісних пухлин нижньої щелепи.	4
49.	Загальна характеристика травматичних пошкоджень щелепово-лицевої ділянки.	8
50.	Особливості лікування при травматичних пошкодженнях тканин щелепово-лицевої ділянки.	8
51.	Методика гінгівотомії при лікуванні пародонтитів.	4
52.	Покази та протипокази до операції гінгівектомії з гінгівопластикою при пародонтитах.	4
53.	Хірургічні методи остеопластики при пародонтиті.	4
54.	Помилки і ускладнення на різних етапах відновлення дефектів тканин щелепно-лицевої ділянки, методи їх усунення та профілактики.	4
55.	Профілактика ускладнень при хірургічному лікуванні дефектів та деформацій альвеолярних відростків щелеп.	4

Список рекомендованої літератури

1. Аветіков ДС, Ставицький СА, Локес КП, Яценко ІВ. Оцінка ефективності аугментації альвеолярного гребня на етапі підготовки до дентальної імплантації. Вісник проблем біології і медицини. 2016; 1(131): 240-2.
2. Бойчук-Товста ОГ. Дослідження активності маркерів кісткового метаболізму у вагітних жінок, хворих на генералізований пародонтит, на тлі залізодефіцитної анемії. Український журнал медицини, біології та спорту. 2018; 3(5): 198-202.
3. В. П. Неспрядько, П. В. Куц. Дентальна імплантологія. Основи теорії та практики. Навчальний посібник. Київ, «Самміт-книга», 2015. – 348 с.
4. Гаврильців СТ. Вивчення оптичної щільності щелепових кісток у хворих із радикальними кістами на тлі остеопорозу та без порушень мінерального обміну. Клінічна стоматологія. 2017; 3: 29-36.
5. Гаврильців СТ, Вовк ЮВ, Грушка ОІ. Вивчення активності біохімічних показників кісткового метаболізму в нижніх щелепах, уражених радикальними кістами, у хворих із різним станом мінерального обміну. Вісник наукових досліджень. 2019; 2: 72-7.
6. Гук ЮМ, Гайко ОГ, Зима АМ, Кінча-Поліщук ТА, Зотя АВ. Рентгенівська денситометрія в оцінці структурнофункціонального стану кісткової тканини в пацієнтів із недосконалим остеогенезом. Боль, сугавы, позвоночник. 2014; 1-2 (13-14): 42-6.
7. Корнієнко ММ. Ведення раннього післяопераційного періоду після цистектомії із застосуванням препарату на основі бензидаміну гідрохлориду. Новини стоматології. 2015; 2: 45-8.
8. Павлов ОД. Біохімічні маркери сироватки крові кроликів після імплантації на діафіз стегнової кістки пластин на основі полілактиду, гідроксиапатиту та трикальційфосфату. Актуальні проблеми сучасної медицини. 2018; 18 (1): 184-7.
9. Потапчук АМ, Русин ВВ, Оніпко ЄЛ, Алмаші ВМ, Цуперяк СС. Оптимізація ефективності лікування пацієнтів з періапікальними ураженнями молярів нижньої щелепи. Новини стоматології. 2019; 3: 6-11.
10. Пантус АВ, Ярмошук ІР, Грекуляк ВВ, Когут ВЛ, Малендевич ТЛ. Порівняльний аналіз ефективності використання волокнистого матриксу та полімерних мембран з метою відновлення кісткових дефектів нижньої щелепи після процедури енуклеації. Вісник проблем біології і медицини. 2019; 1-2(149): 368-72.
11. Пантус АВ. Вивчення морфометричних характеристик колагенових волокон на пізніх термінах субкутанної імплантації пористого волокнистого матриксу. East European science journal. 2019; 5 (45)6: 15-22.
12. Пантус АВ, Рожко ММ, Ковальчук НЄ, Пантус ПВ. Імуногістохімічна оцінка остеокондуктивних властивостей волокнистого полімерного матриксу при заміщенні кісткового дефекту на різних термінах в експерименті. Вісник проблем біології і медицини. 2020; 4 (158): 281-4.
13. Пантус АВ, Рожко ММ, Ковальчук НЄ, Ярмошук ІР. Вплив різних концентрацій полімеру на структуру мікрОВОЛОКОН у волокнистому матриксі. Вісник проблем біології і медицини. 2021; 1 (159): 174-6.
14. Успенская ОА. Исследование биохимических показателей костного метаболизма ротовой жидкости при лечении агрессивных форм пародонтита. Проблемы стоматологии. 2019; 15 (1): 68-73.
15. Akinyamolu AO, Gbadebo SO, Adeyemi BF. Periapical lesions of the jaws: a review of 104 cases in Ibadan. Ann. Ib. Postgrad. Med. 2014; 12 (2): 115-9.

16. Aladelusi T, Akinmoladun V, Olusanya A, Akadiri O, Fasola A. Analysis of Road Traffic Crashes-Related Maxillofacial Injuries Severity and Concomitant Injuries in 201 Patients Seen at the UCH, Ibadan. *Craniofac. Trauma Reconstr.* 2014; 7 (4): 284-9.
17. Baghaei F, Zargaran M, Najmi H, Moghimbeigi A. A clinicopathological study of odontogenic cysts and tumors in Hamadan. *Iran. J. Dent. (Shiraz)*.2014; 15 (4): 167-72.
18. Berwig KH, Baldasso C, Dettmer A. Production and characterization of poly(3-hydroxybutyrate) generated by *Alcaligenes latus* using lactose and whey after acid protein precipitation process. *Bioresour. Technol.* 2016; 218:31-7.
19. Cahill TJ, Gandhi R, Allori AC, Marcus JR, Powers D, Erdmann D. et al. Hardware Removal in Craniomaxillofacial Trauma: A Systematic Review of the Literature and Management Algorithm. *Ann. Plast. Surg.* 2015; 75 (5):572-8.
20. Camargo AJ, Côrtes ARG, Aoki EM, Baladi MG. Analysis of bone quality on panoramic radiograph in osteoporosis research by fractal dimension. *Applied Mathematics.* 2016; 7 (4): 375-86.
21. Chacko R, Kumar S, Paul A, Arvind. Spontaneous bone regeneration after enucleation of large jaw cysts: a digital radiographic analysis of 44 consecutive cases. *J. Clin. Diagn. Res.* 2015; 9 (9): 84-9.
22. *Dental Implant Prosthetics* Carl E. Misch. Elsevier Health Sciences, 2014. - 1008 c.
23. *Fundamentals of Implant Dentistry.* Gerard Byrne. John Wiley & Sons, 2014. - 264 c.
24. Geiger M, Blem G, Ludwig A. Evaluation of ImageJ for Relative Bone Density Measurement and Clinical Application. *J. Oral Health Craniofac. Sci.* 2016; 1: 12-21.